

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET**

Odsjek za sociologiju
Predmet: *Metodološki pristupi i orijentacije*
Akademska god. 2005/06.

Studentica: Katarina Konsa

**«PROMATRANJE «
(metodološki esej)**

*recenzentice: prof.dr. Anči Leburic (Filozofski fakultet u Splitu)
asist. Zorana Šuljug (Filozofski fakultet u Splitu)*

*Esej je recenziran 10.09.2006. i prema Odluci Povjerenstva za izdavačku djelatnost
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, donesenoj dana 21. studenoga 2006., postavljeno
na www.ffst.hr (službenoj WEB stranici Filozofskog fakulteta u Splitu)*

Promatranje je metoda kojom se uočavaju i bilježe činjenice ili događaji. Objekti promatranja su najčešće ljudi, ali i određene pojave. Kod ove metode, poželjno je ograničiti se na manji broj sadržaja koje se promatra, radi što preciznijih rezultata.

Između ostalog, pouzdanost rezultata često ovisi i o vremenu u kojem je promatranje provedeno.

Ova metoda zahtijeva dobro pripremljene promatrače. Promatrač bi svakako trebao imati sposobnost brzog i točnog zapažanja, znati procijeniti i odvojiti bitno od nebitnoga s obzirom na predmet istraživanja, pamtiti određene događaje ako samim simultanim bilježenjem nije obuhvatio sve što je bitno u određenoj situaciji...

Posebna pažnja posvećuje se samom bilježenju podataka. Naime, protokoli su široki, predviđeno je posebno mjesto za svaki podatak i posebno za mišljenje promatrača, sama obrada je drugačija.

Promatrač ponekad može imati vrlo točne i precizne zahtjeve o tome što promatra i tada je riječ o strukturiranom promatranju. Također, odlučuje hoće li pri tome otkriti svoj pravi identitet i namjeru ili ne. Najčešće je riječ o prikrivenom pristupu. Razlog tome su,

pretpostavljam, kvalitetniji i bolji rezultati budući da osobe ne znaju da ih se promatra i ponašaju se opušteno, uobičajeno, prirodno.

Kao i svaka metoda, i promatranje ima svoje prednosti i nedostatke. Među prednostima, istaknula bih nekoliko argumenata koje smatram bitnim. Naime, promatranjem se događaji bilježe onako kako su se zaista dogodili, u većini slučajeva se ne traži «dozvola» ili «privola» promatrane osobe, jer rezultati su kvalitetniji (budući da se osoba ponaša prirodno). Važna je i objektivnost promatrača, koja samim time uvjetuje i preciznost rezultata.

S druge strane, što se tiče nedostataka, promatranje je kao metoda ograničena na činjenice, situacije, zbivanja. Obično ima duže vremensko trajanje, podaci se sporije prikupljaju. To sve vodi i visokim troškovima. Također, i društvene pojave su same po sebi kompleksne, pa se može zahvatiti samo dio onoga što se želi promatrati...

Istraživači uglavnom koriste metodu promatranja u slučajevima kada s drugim metodama ne uspijevaju dobiti željene podatke.

Smatram da je promatranje kao metoda vrlo korisna u kombinaciji sa drugim metodama, posebno sa strukturiranim intervjuom. Zbog toga, osim što je kvalitativna metoda (pr. promatranje sa sudjelovanjem), služi i u prikupljanju nekih kvantitativnih podataka. Kombinacija više metoda je dobar izbor za svako istraživanje, budući da je na taj način moguće što više iskoristiti njihove prednosti i otkloniti eventualne nedostatke. Premda se, možda ne koristi tako često, zbog svoje složenosti i zahtijevnosti, predstavlja izazov svakom istraživaču. To su karakteristike zbog kojih je ova metoda zanimljiva i privlačna, a posebno ako je riječ o promatranju neke određene društvene pojave koja zahtijeva i više truda.